

Український

ФУТБОЛ

Засновано в БЕРЕЗНІ 1991 року

Четвер, 5 листопада 2009 року • № 164 (2263) • Ціна вільна

ДО ФРАНЦІЇ — ЗА ВІКТОРІЄЮ

5 листопада. 20.00. Тулуза. Стадіон «Муніципальний».

Головна для України футбольна подія цього дня — зустріч у Франції, де місцева «Тулуза» прийматиме донецький «Шахтар» у рамках четвертого туру групового етапу Ліги Європи. О десятій годині розпочнеться матч, у якому «гірники» матимуть змогу остаточно й достроково забронювати собі перше місце в групі «J». Задля цього необхідно перемогти доволі міцну команду, котра, однак, виступає в євротурнірі відверто неохоче, ставлячи під сумнів необхідність потрапляння туди. Судячи з усього, власник, тренер і гравці «фіолетово-білих» добре усвідомлюють, що другий за рангом континентальний трофей їм не виграє, тому вони зосередилися на участі в місцевій першості. А вона, до слова, набагато прибутковіша за Лігу Європи...

Вітчизняний віце-чемпіон поїхав до Франції без кадрових втрат, із очевидним наміром здобути три очки. Цей результат дасть змогу підолічим Луческу, по-перше, поекспериментувати в двох останніх

матчах групового раунду, а по-друге, — сконцентруватися на українській прем'єр-лізі, вигравши якої є для донецької команди пріоритетним завданням у цьому сезоні. Вочевидь, потреба відіграти чотириочкове відставання від київського «Динамо» — завдання важливіше, ніж поєдинки з посередніми «Брюгге» й «Партизаном».

Нашій команді варто перемогти ще з одної причини: опублікований нещодавно рейтинг IFFHS для клубних команд світу, де «Шахтар» посідає рекордно високе, в контексті клубів зі Східної й Центральної Європи, третє місце, зобов'язує до підтвердження статусу. Пам'ятаю, як років п'ятнадцять тому, коли найкращі українські ФК «крутилися» в згадуваному таблиці про ранги десь у районі першої сотні, ніхто в нас і мріяти не смів про високі місця. Та, бач, дочекалися.

Пряма трансляція на Першому національному.

Володимир БАНЯС.

Національна збірна

ХУДОБ'ЯКА ЗАПРОСИЛИ ДО ЗБІРНОЇ

Головний тренер національної збірної України Олексій Михайличенко оприлюднив список 24 футболістів, викликаних для підготовки до поєдинків плей-офф ЧС-2010 проти команди Греції. Ці матчі відбудуться 14 листопада на «Олімпійському» стадіоні Афін та 18 листопада в Донецьку на «Донбас Арені» (початок обох зустрічей — о 20.00 за київським часом).

Через травми тренерський штаб «синьо-жовтих» не зможе задіяти голкіпера «Динамо» Олександра Шовковського та півоборонця «Дніпра» Сергія Назаренка. Водночас оборонець Дмитро Чигринський та Андрій Русол, котрі через травми пропустили попередні поєдинки збірної проти Англії та Андорри, отримали виклик. Привертає увагу також присутність у списку Ігоря Худоб'яка. 24-річний атакуючий півоборонець львівських «Карпат» уперше запрошується до національної команди.

На тренувальній базі ФК «Динамо» у Кончі-Заспі «синьо-жовті» мають зібратися у суботу, 7 листопада. Традиційний день відкритих дверей запланований на понеділок, 9 листопада.

Склад національної збірної

Воротарі: Андрій П'ятов, Рустам Худжамов (обидва — «Шахтар»), Станіслав Богущ («Динамо»).

Оборонці: Віталій Мандзюк, Євген Хачериді (обидва — «Динамо»), Василь Кобин, Олександр Кучер, В'ячеслав Шевчук, Ярослав Ракицький (усі — «Шахтар»), Григорій Ярмаш («Ворскла»), Андрій Русол («Дніпро»), Дмитро Чигринський («Барселона», Іспанія).

Півоборонці: Олексій Гай («Шахтар»), Олександр Алієв, Олег Гусев, Тарас Михалик, Андрій Ярмоленко (усі — «Динамо»), Руслан Ротань («Дніпро»), Анатолій Тимошук («Байєрн», Німеччина), Ігор Худоб'як («Карпати»).

Нападники: Володимир Гоменюк, Євген Селезньов (обидва — «Дніпро»), Артем Милевський, Андрій Шевченко (обидва — «Динамо»).

U-21

КОМАНДУ ЯКОВЕНКА ЧЕКАЮТЬ У БЕЛЬГІЇ

Молодіжна збірна України розпочала підготовку до матчу кваліфікаційного турніру Євро-2011 (U-21) проти команди Бельгії, який відбудеться 13 листопада у Сент-Трюїдені.

Серед футболістів, яких викликав на збір Павло Яковенко, відсутні дискваліфіковані київські динамівці Роман Зозуля й Кирило Петров, а також гравець столичної «Оболони» Андрій Фартушняк. Окрім того, через травми не зможуть допомогти партнерам півзахисники запорізького «Металурга» та московського «Спартак» — Тарас Степаненко та Єгор Лугачов, а також дует із харківського «Металіста» — Євген Селін і Володимир Лисенко.

Разом із тим уперше до збору «молодіжки» долучаються 21-річний форвард ПФК «Севастополь» Юрій Плешаков, який очолює перегони бомбардирів першої ліги, а також пара 18-річних оборонців — Василь Прийма з донецького «Металурга» та київський динамівець Темур Парцванія. Останній, нагадаємо, у складі юнацької збірної України виборов «золото» Євро-2009 (U-19). Шанс дебютувати в молодіжній збірній отримав іще один чемпіон континентальної першості — 19-річний Віталій Віценець. «Гірника» Павло Яковенко викликав ще напередодні гри зі словенцями, проте тоді хлопець не потрапив до заявки.

До табору молодіжної збірної вже прибули усі кандидати, окрім представників «Динамо» та «Шахтаря», які цього тижня беруть участь у розіграшах Ліги чемпіонів і Ліги Європи, а також гравців запорізького «Металурга», котрих досі не відпустило клубне керівництво. Виліт «синьо-жовтих» до Бельгії, команда якої є безпосереднім конкурентом українців за перше місце у восьмій групі, запланований на 11 листопада.

Склад молодіжної збірної України

Воротарі: Антон Каніболоцький («Дніпро» Дніпропетровськ), Денис Бойко («Оболонь» Київ), Артем Кичак («Динамо» Київ).

Оборонці: Олексій Курилов («Зоря» Луганськ), Вадим Родина, Темур Парцванія, Андрій Сахневич (усі — «Динамо»), Василь Прийма («Металург» Донецьк), Олександр Матвеев («Ворскла» Полтава), Сергій Кривцов («Металург» Запоріжжя), Павло Пашаєв («Дніпро»).

Півоборонці: Максим Білий («Металург» Запоріжжя), Віталій Віценець («Шахтар» Донецьк), Олег Голо-

дюк («Карпати» Львів), Микола Морозюк («Оболонь»), Валерій Федорчук («Львів»), Володимир Чеснаков («Ворскла»), Денис Гармаш («Динамо»), Ігор Тищенко («Іллічівець» Маріуполь).

Нападники: Денис Васін («Чорноморець» Одеса), Артем Кравець («Динамо»), Євген Коноплянка («Дніпро»), Юрій Плешаков (ПФК «Севастополь»).

Кваліфікація Євро-2011 (U-21). Група 8

31 березня. Мальта — Словенія — 0:2.

9 червня. Україна — Мальта — 1:0.

4 вересня. Мальта — Бельгія — 0:1.

5 вересня. Словенія — Франція — 0:2.

8 вересня. Бельгія — Словенія — 2:0.

Франція — Україна — 2:2.

9 жовтня. Україна — Бельгія — 1:1.

Мальта — Франція — 0:2.

13 жовтня. Бельгія — Франція — 0:0.

14 жовтня. Словенія — Україна — 0:2.

СТАНОВИЩЕ КОМАНД

	І	В	Н	П	М	О
1. Україна	4	2	2	0	6-3	8
2. Франція	4	2	2	0	7-3	8
3. Бельгія	4	2	2	0	4-1	8
4. Словенія	4	1	0	3	3-7	3
5. Мальта	4	0	0	4	0-6	0

13 листопада. Бельгія — Україна.
17 листопада. Франція — Словенія.

Наш сайт в інтернеті www.ukrainian-football.com

Передплатити «Український футбол» на кожен наступний місяць можна до 10 числа попереднього. Тобто на грудень — до 10 листопада.

ГАРМИДЕР. СУЦІЛЬНИЙ...

ФФУ наполягає на своєму рішенні — перенести 13-й тур на весняну частину змагань, прем'єр-ліга — на своєму: зіграти згідно з календарем. А якої думки дотримуються самі клуби і команди? — з таким запитанням ми звернулися до учасників змагань.

Микола ПАВЛОВ,
головний тренер
"Ворскли":

— Якби ця ситуація виникла за місяць чи хоча б за три тижні до туру, я вам відповів би. А зараз, коли незрозуміло, що відбувається, в мене просто немає слів.

Чим відрізняється тренер від функціонерів та журналістів? Тим, що він повинен вирішувати, чи ставити того або іншого гравця до основного складу чи ні, а журналісти й функціонери

фахівці потім коментують це рішення. Те, що зараз відбувається, повинні коментувати не тренери, а всі інші.

— А ви як тренер, із суто спортивної точки зору, як вважаєте, коли краще грати команді — восени чи навесні?

Мирон МАРКЕВИЧ,
головний тренер
"Металіста":

— Ми готуємося до туру, а нам говорять про можливе перенесення. Невже це питання не можна було вирішити раніше? Навіщо ж нам тримати команду, ми б її відпустили на кілька днів перепочити, а потім готувалися б до 14-го туру?

— Можливо, тренерський штаб національної збірної не хотів бігти попереду потяга — спочатку вийти з групового раунду, а вже потім думати, коли готуватися до стикових матчів і за якою програмою.

— Згоден. Але коли стало відомо, що збірна України вийшла з групи? Коли закінчився матч з Андоррою? (14 жовтня. — Авт.). Треба було відразу ж і вирішувати. Прем'єр-ліга проводитиме тур, ФФУ — не хоче... А команди сидять в очікуванні і не знають, що робити.

— А суто з ігрової точки зору, коли краще зіграти цей тур?

— Якщо його перенесуть, то краще зіграти нинішнього року. Проте коли? Я, наприклад, не бачу можливості, коли цей тур можна зіграти в осінній частині змагань. Не гратимемо ж ми в кінці грудня. Так не може бути, ми не вдовзі опустимося до рівня чемпіонату області.

— Прем'єр-ліга запевняє, що висловлює думку клубів. А що думають з цього приводу "металісти"?

— Якщо тренеру національної збірної України потрібен час для підготовки до матчів з греками, ми готові йти назустріч, бо то є найважливіші матчі. Але такі речі потрібно вирішувати раніше. А то тепер починають визначати, хто господар у футболі...

мі ФФУ. Які ще можуть бути рішення? Вищої інстанції, окрім виконкому ФФУ, в нас немає. Є Конгрес ФФУ — ви-

стосуватиметься усіх, без винятку, клубів. Якщо переносити матчі, то всім, якщо грати — теж усім. Нашій збірній випадає така серйозна гра, а ми граємося невідомо у що.

Прес-служба ФК "Дніпро" (Дніпропетровськ):

— Є рішення Виконкому ФФУ — найвищого органу управління, і ми зобов'язані його виконувати.

Нікола КОСТОВ,
головний тренер
"Металурга" (Донецьк):

— Наша команда готується в звичному режимі до матчу із "Зорею", запланованого календарем на 7 листопада. Але час уже прем'єр-лізі й ФФУ вирішити це питання якомога швидше і не залишати команди у повній неви-

проблем. Адже це для блага збірної. А решта команд нехай би грала. В іншому випадку — що цілих три тижні робити? І так буде величезна пауза у зв'язку з матчами збірної, ще й цей тур хочуть перенести. Це дуже важко. Уявіть, збірники гратимуть, тобто перебуватимуть в ігровому тонусі, а решта команд залишиться без ігрової практики. Шукати партнерів для проведення спарингів — це дещо інше. До того ж, якщо переносити тур, то виникає цілком логічне запитання: куди?

Підготував
Олексій КОМАРОВСЬКИЙ.

У ПОШУКАХ КОМПРОМІСУ

Як стало відомо, учора, на момент виходу газети, відбувалося позачергове спільне засідання прем'єр-ліги та Федерації футболу України. На порядку денному стояло питання щодо нинішньої ситуації.

щий орган управління ФФУ, між конгресами найвищий орган управління — це виконком. Він ухвалив рішення, ми маємо його виконувати.

— Прем'єр-ліга виступає проти, пояснюючи це тим, що вона захищає інтереси більшості клубів. А яка позиція щодо цього "Оболоні"?

— Ми хочемо грати поєдинок 13-го туру навесні. У нас зараз двоє гравців викликані до молодіжної збірної України, тому ми зацікавлені в тому, щоб матч проти "Іллічівця" був перенесений.

Олександр ЗАВАРОВ,
головний тренер
"Арсеналу":

— Я за те, щоб перенести тур. Але за умови, якщо це

значеності. Зрозуміло, що доля збірної важливіша, і Олексій Михайличенко керується її інтересами, але клуби чітко мають знати, як їм діяти далі. Краще було б зіграти цей тур згідно з календарем, триденна пауза в цей період року небажана.

Сергій ПУЧКОВ,
головний тренер
"Таврії":

— Ті команди, у яких є збірники — "Динамо", "Шахтар" та "Дніпро", — нехай би пропустили тур. Нема

— Я вважаю, що питання перенесення матчів повинні вирішувати колегіально тренери і президенти клубів, адже ми проводимо чемпіонат під егідою прем'єр-ліги. А Федерація футболу ухвалила рішення і поставила перед фактом прем'єр-ліги. Кому ж сподобається, коли ставлять перед фактом? Тому я розумію обурення багатьох моїх колег, тренерів і президентів клубів.

Ми готові грати тоді, коли це буде вирішено. Але хочеться, щоб умови були однакові для всіх. Якщо переносити матчі, то переносити усім командам, якщо ж залишати, то теж усім.

Олександр АЛІМОВ,
перший віце-президент
ФК "Оболонь":

— Краще грати весною. Рішення про перенесення 13-го туру ухвалене на виконко-

ФФУ ВИЗНАЛА ПОМИЛКИ АРБІТРІВ ЩОДО "МЕТАЛУРГА"

Експертна комісія Федерації футболу знайшла помилки в роботі арбітрів Сергія Лисенчука — у матчі чвертьфіналу Кубка України "Дніпро" — "Металург" Д та Євгена Венгера — у поєдинку 12 туру "Металург" Д — "Металіст". Про це інформує прес-служба донецького клубу.

За підсумками засідання, члени експертної комісії ФФУ вирішили, що на 82-й хвилині матчу 1/4 фіналу Кубка України "Дніпро" — "Металург" Д арбітр Сергій Лисенчук помилився, не призначивши

одинадцятиметровий удар у ворота команди "Дніпро". У матчі ж 12 туру чемпіонату України "Металург" Д — "Металіст" на дев'ятій хвилині помилився асистент арбітра Станіслав Боклажко,

який зафіксував положення "по-за грою" у футболіста команди "Металург" Сергія Данилевського, і арбітр Євген Венгер, котрий зупинив матч. Крім того, на 75-й хвилині матчу Венгер помилився, не призначивши одинадцятиметрового удару у ворота команди "Металіст" і не показав жовтої картки футболісту команди "Металіст" Джонатану Майдані.

Олексій КОМАРОВСЬКИЙ.

Група "А"

МЮНХЕН

БАЙЕРН — БОРДО — 0:2 (0:1).
Суддя: Проенса (Португалія).
Байєрн: Бутт, Брафхайд (Гомес, 59), Демікеліс, Тоні, ван Боммель, **Тимошук**, Клозе (Роббен, 46), Лам, Праньч, Бадштубер, Швайнштайгер.
Бордо: Каррассо, Сіані, Діарра, Фернандо, Гуркюфф, Вендель (Жюссє, 68), Плашил (Сан, 84), Шальме, Планюс, Тремулінас, Шамах.
Голи: Гуркюфф (37), Шамах (90).
Зазнавши два тижні тому поразки з рахунком 1:2, баварці поставили перед собою мету набирати очки в повторному матчі. Господарі, які залишилися після третього туру без дискваліфікованих Даніеля ван Буйтена і Томаса Мюллера, з перших хвилин пішли вперед і вже на третій хвилині мало не заскочили Каррассо знемацька.
Після тридцяти хвилин гри вболівальники дещо активізувалися на трибунах. Бастіан Швайнштайгер сильно вистрілив зі штрафного, проте Каррассо влетіти м'ячу у ворота завадив. "Смугастий" впав на ногу Клозе, який, дещо розгубившись від такої щедрості Фортуни, пробив не найкращим чином, і захисники ліквідували загрозу. Здалося, що ініціатива перейшла до господарів, проте за кілька хвилин вони пропустили. Вендел зі штрафного навісив на дальню стійку, де був Гуркюфф, який головою переправив м'яч у ближній кут — 1:0!
Другий тайм розпочався з виходу на поле Роббена. Замінивши Клозе, голландець помітно загострив гру. Та всі намагання цього вечора були безрезультатними.
А в кінці матчу гості скористалися вільними зонами на половині поля суперника й подвоїли свою перевагу. Бадштубер і Бутт зіграли не найкращим чином, і Шамах отримав можливість вийти на порожні ворота, чим за мить і скористався — 2:0. "Бордо" забезпечує собі вихід до 1/8 фіналу.

Група "С"

МІЛАН

МІЛАН — РЕАЛ — 1:1 (1:1).
Суддя: Брех (Німеччина).
Мілан: Діда, Пато, Зеєдорф, Неста, Дзамбротта, Пірло, Боррієло (Індзагі, 80), Амброзині, Тьяго Сілва, Оддо, Рональдіньо.
Реал: Касильяс, Арбелоа, Пеє, Серхіо Рамос, Кака, Діарра, Бензема (Ван Ністелрой, 82), Марсело, Рауль Альбіоль, Ігуаїн (Рауль, 74), Хабі Алонсо.
Голи: Рональдіньо (35, пен.) — Бензема (30).
Від "Реала" чекали реваншу після домашньої поразки двотижневої давнини. Керманч "вершкових", як і обіцяв, розпочав матч у Мілані з масованих атак своєї команди. Спостерігаючи на перебігом подій, можна зробити висновок, що господарів повністю влаштовувала гра другим номером. Цього вечора на користь "Мілана" була й статистика очних зустрічей між цими колективами, яка свідчила на користь "червоночорних". "Реалу" в гостях досі жодного разу не вдавалося здобути у "россо-нері" троє очок, тому підопічні Пелегрині прагнули будь-що змінити цю сумну традицію. У перші півгодини гри їм це вдалося. "Галактикос" контролювали гру, небезпечно атакували, а на 30-й хвилині Бензема вивів свою команду вперед. Загалом, непоганий початок для втілення в життя сподівань на реванш. Та за п'ять хвилин їх розвіяв Рональдіньо, реалізуювши пенальті за гру рукою Пеє у своєму штрафному майданчику після прострілу Дзамбротти.
У другому таймі швидкості помітно впали. Цьому можна знайти пояснення, адже нічийний результат давав змогу суперникам залишатися на чолі турнірної таблиці до наступного туру. Хоча, ближче до кінця матчу, керманчі вирішили підсилити лінію нападу перевіреними форвардами-ветеранами. Так на полі з'явилися Індзагі та Рауль. Обидва значно додали гостроти в нападі й добряче попсували нерви воротарям, та рахунок залишився незмінним.

МАРСЕЛЬ

МАРСЕЛЬ — ЦЮРИХ — 6:1 (2:1).
Суддя: Томсон (Шотландія).
Марсель: Манданда, Бокалі, Ілтон, Бен.

ТЕЛЬ-АВІВ

МАККАБІ Х — ЮВЕНТУС — 0:1 (0:1).
Суддя: Хауге (Норвегія).
Маккабі Х: Давидович, Тейшейра, Бокколі (Загурі, 71), Кульма (Гадир, 46), Двалішвілі (Рафаєлов, 56), Масієла, Осман, Арбетман, Катан, Кейнан, Мешумар.
Ювентус: Буффон, Касерес, К'елліні, Мело, Гроссо, Амаурі (Трезеге, 84), Каморанезі, Поульсен, Дієго, Тьягу (Де Чельє, 60), Легроттадьє.
Гол: Каморанезі (45+2).
Гол Мауро Каморанезі, забитий в додані хвилини першого тайму, приніс "б'як-конері" троє очок. Гості впродовж матчу володіли територіальною перевагою, але змогли переправити м'яч у ворота Давидовича лише одного разу. "Ювентус" розташовується на другому місці в групі "А", випереджаючи "Байєрн" на чотири очки. "Маккабі" позбувся шансів на вихід до наступного етапу, але в двох матчах, що залишилися, ще може обійти мюнхенців і поборотися за путівку до Ліги Європи.

Віталій ФЕДОРЕНКО.

СТАНОВИЩЕ КОМАНД

	І	В	Н	П	М	О
1. Бордо	4	3	1	0	6-2	10
2. Ювентус	4	2	2	0	3-1	8
3. Байєрн	4	1	1	2	4-4	4
4. Маккабі Х	4	0	0	4	0-6	0

25 листопада — середа
Бордо — Ювентус
Байєрн — Маккабі Х

Група "В"

МАНЧЕСТЕР

МАНЧЕСТЕР ЮНАЙТЕД — ЦСКА — 3:3 (1:2).
Суддя: Бенкеренса (Португалія).
МЮ: Ван дер Сар, Г.Невілл, Браун, Еванс, Фабіо да Сілва (Евра, 59), Валенсія, Флетчер, Скоулз, Нані (Руні, 58), Македа (Обертан, 82), Оуен.
ЦСКА: Акіньєєв, О. Березуцький, В. Березуцький, Ігнашевич, Щенніков, Шемберас, Алдонін, Красич, Мамаєв (Рахимич, 70), Дзагоев (Даніель Карвальо, 72), Нецид (Пілієв, 85).
Голи: Оуен (29), Скоулз (84), Валенсія (90+2) — Дзагоев (25), Красич (31), В. Березуцький (47).
Вилучення: Шемберас (90+5).
Головним болем 38-річного тренера армійців Леоніда Слуцького в зустрічі з чемпіоном Англії мали стати кадрові проблеми в передній лінії — травми скосили форварда Гільєрме та атакують хавбека Секу Олісе. У розпорядженні Слуцького залишився лише один чистий нападник з постійною ігровою практикою — Томаш Нецид. Мусса Маазу, який майже два місяці провів поза великим футболом, був включений в число запасних.
Більшість прогнозів зводилися до того, чи програють армійці з великим рахунком чи з малим? Проте на 25-й хвилині скептиків примусив замовкнути Алан Дзагоев, який відмінним ударом з гострого кута спрямував м'яч у сітку воріт Едіна Ван дер Сара. Господарі поля швидко відігра-

лися завдяки голу Майкла Оуена. Але за дві хвилини Мілош Красич холоднокровно реалізував вихід вічна-віч. Ну а коли на початку другого тайму Василь Березуцький після розиграшу штрафного забив третій м'яч, то вже по-справжньому запахло сенсациєю. З виходом на заміну Уейна Руні й Патріса Евра МЮ все ж таки вдалося налагодити гру. Проте час минав, а відмінні сейви Акіньєєва зберігали на табло рахунок 1:3. Однак "червоні дияволи" впродовж заключних десяти хвилин зуміли двічі забити й врятували матч. Скоулз головою зняв павутиння з "дев'ятки", а після удару Валенсії рикошет від Щеннікова допоміг британцям гарантувати собі місце в плей-офф.

СТАМБУЛ

БЕШИКТАШ — ВОЛЬФСБУРГ — 0:3 (0:1).
Суддя: Мальєнко (Іспанія).
Бешикташ: Хакан Арікан, Ібрагим Узулмез (Кубаші, 78), Феррарі, Сивок, Каш, Інджеман, Фінк, Екрем Даг, Табата (Нобре, 69), Бобо, Озкан (Тельо, 46).
Вольфсбург: Бенальо, Рітер, Рикарду Кошта, Мадлунг, Шафер, Хасебє (Пекарик, 46), Жозує, Гентнер, Мисимович (Санта-на, 90), Дзєко, Мартінс (Дежага, 69).
Голи: Мисимович (14), Гентнер (80), Дзєко (87).
Жодних проблем на "Іненію" "вовки" не мали. Перевага "Вольфсбурга" на стартовому відрізку втілювалася в красивий гол Мисимовича. Пропустивши, турецькі футболісти здебільшого захищалися. В останні десять хвилин Гентнер і Дзєко довели рахунок до непристойного.
Валерій ПРИГОРНИЦЬКИЙ.

СТАНОВИЩЕ КОМАНД

	І	В	Н	П	М	О
1. МЮ	4	3	1	0	7-4	10
2. Вольфсбург	4	2	1	1	7-3	7
3. ЦСКА	4	1	1	2	6-8	4
4. Бешикташ	4	0	1	3	1-6	1

25 листопада — середа
ЦСКА — Вольфсбург
МЮ — Бешикташ

Реваншу від «Реалу» не дочекалися.

то цікавіше. Після спроби Джона Террі винести м'яч з власної штрафної, "сфера" зручно лягла на ногу Агуєро, який і відкрив рахунок у матчі. Але на 82-й хвилині Дрогба зблизкою головою поновив паритет — 1:1. А коли за дві хвилини до закінчення основного часу матчу все той же Дрогба несподівано вивів свою команду наперед, надії іспанської тирсида, як здалося, розвіялись остаточно. Втім, Агуєро в доданий арбітром час відмінним ударом із штрафного в "дев'ятку" зумів зрівняти цифри на табло (2:2), але, враховуючи перемогу "Порту", цього для "матрацників" виявилось недостатньо.

НІКОСІЯ

АПОЕЛ — ПОРТУ — 0:1 (0:0).
Суддя: Скоміна (Словенія).
АПОЕЛ: Хіотіс, Еліа (Грнчаров, 58), Контіс, Брорс, Пурсайтидіс, Хараламбідес, Нуну Морайш, Сациас, Жан Пауліста (Александр, 61), Еліу Пінту, Мірославевич.
Порту: Елтон, Альваро Перейра, Бруну Авеш, Роландо, Сепунару, Фернандо, Гуарін (Томаш Коста, 84), Рауль Мейрелеш, Крістіан Родригес (Фаріас, 69), Халк, Фалькао (Белускі, 90).
Гол: Фалькао (4).
Перемогу в непростому матчі "Порту" забезпечив точний удар Фалькао з-за меж штрафного наприкінці поєдинку. Колумбійський легіонер "драконів" реабілітувався за невикористаний раніше вихід вічна-віч. Перемога забезпечила "Порту" достроковий вихід у плей-офф, куди також вийшов "Челсі", тоді як "Атлетико" та АПОЕЛ залишається боротися за третє місце й путівку до Ліги Європи.

Михайло РЕЗНІК.

СТАНОВИЩЕ КОМАНД

	І	В	Н	П	М	О
1. Челсі	4	3	1	0	8-2	10
2. Порту	4	3	0	1	5-2	9
3. Атлетико	4	0	2	2	2-8	2
4. АПОЕЛ	4	0	1	3	1-4	1

25 листопада — середа
АПОЕЛ — Атлетико
Порту — Челсі

Група "D"

МАДРИД

АТЛЕТИКО — ЧЕЛСІ — 2:2 (0:0).
Суддя: Куйперс (Голандія).
Атлетико: Асенхо, Антоніо Лопес, Хуаніто, Пабло Ібаньєс, Переа, Ассунсао, Сімау (Хурадо, 83), Клебер Санта́на, Рейєс (Максі Родригес, 73), Форлан, Сінама Понголь (Агуєро, 53).
Челсі: Чех, Беллетті, Террі, Алекс, Ешлі Коул, Ессьєн (Балак, 59), Джо Коул (Деку, 70), Малу́да, Лемпард, Дрогба, Калу (Анелка, 70).
Голи: Агуєро (66, 90+1) — Дрогба (82, 88).
"Атлетико", який перебуває в зоні вильоту в рідному чемпіонаті й на останньому місці в лігочемпіонській групі, з новим тренером Кіке Санчесом Флоресом протистояв команді, яка вже в цьому матчі збиралася оформити путівку до плей-офф. Для цього "Челсі" потрібно було перемогти з будь-яким рахунком на полі "Вісенте Кальдерон".
У мадридців на лаві опинилися Максі Родригес та Агуєро, тому в півзахисті правив бал Хосе Антоніо Рейєс. Так спочатку Чех не без зусиль упорався з крученим ударом 26-річного экс-гравця "Арсеналу". Потім Рейєс дотепно п'ятою скинув м'яч Клеберу Санта́ні, але бразилець з-за меж штрафного ударив вище воріт. Підопічні Карло Анчелотті, котрі виграли останні чотири матчі з різницею м'ячів 17:0, натомість небезпечно контратакували.
У другому таймі події розвивалися набага-

Шейру, Брандау, Ньянг, Конє (Вальбуєна, 61), М'Біа (Е. Сіссе, 84), Абрієль (Каборе, 68), Хайнце, Діавара.
Цюрих: Леоні, Маргайрас, Егертер (Гаїч, 46), Фонлантен (Мехмеді, 9), Тіко, Альфонс (Нікчі, 76), Штахель, Джурич, Кох, Роша, Тихінен.
Голи: Егертер (3, у свої ворота), Абрієль (11), Ньянг (51), Ілтон (80), Бен. Шейру (87), Брандау (90) — Альфонс (31).
Перегравши "Цюрих" два тижні тому, "Марсель" був сповнений рішучості продовжити свій успіх і таким чином зберегти мінімальне відставання від лідерів групи — "Мілана" й "Реала". Безкомпромісний настрій господарів підтвердили два постріли Фабріса Абрієля зі штрафних на перших хвилинах. У першому випадку м'яч влетів у сітку рикошетом від Сильвана Егертера, а в другому — на заваді так ніхто й не став. Це дало змогу підопічним Діє́ Дешама дещо розслабитися, проте Гол Альфонса примусив їх знову підтягнутися. Вилилося це в чотири голи після перерви. Мамаду Ньянг відзначився на 51-й хвилині, а потім забив Ілтон, Бенуа Шейру та Брандау.

Юрій ГРОМОВ.

СТАНОВИЩЕ КОМАНД

	І	В	Н	П	М	О
1. Мілан	4	2	1	1	6-5	7
2. Реал	4	2	1	1	11-6	7
3. Марсель	4	2	0	2	8-6	6
4. Цюрих	4	1	0	3	4-12	3

25 листопада — середа
Мілан — Марсель
Реал — Цюрих

КЛУБ ШАНУВАЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО ФУТБОЛУ

Автор-упорядник – **Анатолій Коломієць** № 35 Під редактуванням **Володимира Баняса**

УКРАЇНЦІ СЕРЕД НАЙКРАЩИХ ФУТБОЛІСТІВ СРСР, ВИЗНАЧЕНИХ У РЕФЕРЕНДУМАХ (У 1964-1991 рр.)

1960 року для визначення найкращих футболістів СРСР редакція газети "Московский комсомолец" провела опитування своїх читачів, а вже з 1964 року редакційна колегія щотижневіка "Футбол" ("Футбол—Хокей") почала проводити щорічні опитування спортивних журналістів і футболістів оглядачів газет, журналів, ТАРС, АПН, радіо та телебачення СРСР для визначення трьох найкращих футболістів Радянського Союзу. Умови конкурсу: за перше місце нараховувалося 3 очки, за друге — 2, за третє — 1. Гравець, який отримав найбільшу кількість балів, визнавався найкращим футболістом сезону і нагороджувався спеціальним призом редакції "Футболу" ("Футбол—Хокей"). Наведемо перелік українських футболістів, яких було відзначено в конкурсі та відібрано до десятка найкращих кожного сезону:

1960 р. **Юрій Войнов** ("Динамо" Київ) — №4.

1964 р. **Віктор Банников** ("Динамо" Київ) — №5, **Віктор Каневський** ("Динамо" Київ) — №10.

1965 р. немає повного переліку (тільки перші 2 номери)

1966 р. **Андрій Біба** ("Динамо" Київ) — №1, **Анатолій Бишовець** ("Динамо" Київ) — №5, **Йожеф Сабо**, **Євген Рудаков** і **Василь Турянчик** (усі "Динамо" Київ) — відповідно №№8,9,10.

1967 р. **Анатолій Бишовець** ("Динамо" Київ) — №3, **Василь Турянчик** ("Динамо" Київ) — №5.

1968 р. **Володимир Мунтян** ("Динамо" Київ) — №4, **Василь Турянчик** ("Динамо" Київ) — №7, **Анатолій Бишовець** ("Динамо" Київ) — №10.

1969 р. **Володимир Мунтян** ("Динамо" Київ) — №1, **Віктор Серебряников** ("Динамо" Київ) — №5, **Анатолій Бишовець** ("Динамо" Київ) — №7, **Євген Рудаков** ("Динамо" Київ) — №9.

1970 р. **Віктор Банников** ("Торпедо" Москва) — №3, **Йожеф Сабо** ("Зоря" Луганськ) — №7, **Анатолій Бишовець** ("Динамо" Київ) — №7, **Володимир Мунтян** ("Динамо" Київ) — №10.

1971 р. **Євген Рудаков** ("Динамо" Київ) — №1, **Віктор Колотов** ("Динамо" Київ) — №2, **Володимир Пільгуй** ("Динамо" Москва) — №6, **Вадим Соснихін** ("Динамо" Київ) — №10.

1972 р. **Євген Рудаков** ("Динамо" Київ) — №2, **Віктор Колотов** ("Динамо" Київ) — №4, **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №5, **В'ячеслав Семенов** ("Зоря" Луганськ) — №7, **Олександр Журавльов** ("Зоря" Луганськ) — №8.

1973 р. **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №1, **Володимир Пільгуй** ("Динамо" Москва) — №3, **Володимир Мунтян** ("Динамо" Київ) — №6.

1974 р. **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №1, **Володимир Веремєєв** ("Динамо" Київ) — №2, **Володимир Онищенко** ("Динамо" Київ) — №8, **Віталій Старухін** ("Шахтар" Донецьк) — №10.

1975 р. **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №1, **Володимир Веремєєв** ("Динамо" Київ) — №2, **Віктор Колотов** ("Динамо" Київ) — №4, **Анатолій Коньков** ("Динамо" Київ) — №6, **Володимир Онищенко** ("Динамо" Київ) — №7, **Віктор Звягінцев** ("Шахтар" Донецьк) — №10.

1976 р. **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №3, **Леонід Буряк** ("Динамо" Київ) — №6, **Анатолій Коньков** ("Динамо" Київ) — №7.

1977 р. **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №2, **Юрій Десятьоров** ("Шахтар" Донецьк) — №3, **Анатолій Коньков** ("Динамо" Київ) — №4, **Володимир Безсонов** ("Динамо" Київ) — №6, **Леонід Буряк** ("Динамо" Київ) — №8.

1978 р. **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №2, **Володимир Безсонов** ("Динамо" Київ) — №6, **Юрій Роменський** ("Чорноморець" Одеса) — №7, **Микола Латиш** ("Шахтар" Донецьк) — №8, **Юрій Десятьоров** ("Шахтар" Донецьк) — №9.

1979 р. **Віталій Старухін** ("Шахтар" Донецьк) — №1, **Анатолій Коньков** ("Динамо" Київ) — №6, **Степан Юрчишин** ("Карпати" Львів) — №10.

1980 р. **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №2, **Сергій Андрєєв** (СКА Ростов-на-Дону) — №4, **Володимир Безсонов** ("Динамо" Київ) — №5, **Леонід Буряк** ("Динамо" Київ) — №10.

1981 р. **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №2, **Леонід Буряк** ("Динамо" Київ) — №2, **Володимир Безсонов** ("Динамо" Київ) — №7, **Володимир Веремєєв** ("Динамо" Київ) — №9.

1982 р. **Анатолій Дем'яненко** ("Динамо" Київ) — №2, **Леонід Буряк** ("Динамо" Київ) — №4, **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №9, **В'ячеслав Чанов** ("Торпедо" Москва) і **Михайло Соколовський** ("Шахтар" Донецьк) — №№10—12.

1983 р. **Олег Таран** ("Дніпро" Дніпропетровськ) — №4, **Віктор Грачов** ("Шахтар" Донецьк) — №5, **Геннадій Литовченко** ("Дніпро" Дніпропетровськ) — №7.

1984 р. **Геннадій Литовченко** ("Дніпро" Дніпропетровськ) — №1, **Сергій Андрєєв** (СКА Ростов-на-Дону) — №6, **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №8, **Сергій Шавло** ("Спартак" Москва) — №9.

1985 р. **Анатолій Дем'яненко** ("Динамо" Київ) — №1, **Олег Протасов** ("Дніпро" Дніпропетровськ) — №2, **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №4, **Олександр Заваров** ("Динамо" Київ) — №6, **Віктор Пасулько** ("Чорноморець" Одеса) — №8.

1986 р. **Олександр Заваров** ("Динамо" Київ) — №1, **Ігор Беланов** ("Динамо" Київ) — №2, **Олег Блохін** ("Динамо" Київ) — №3, **Павло Яковенко** ("Динамо" Київ) — №4, **Володимир Безсонов** ("Динамо" Київ) — №8, **Василь Рац** ("Динамо" Київ) — №9.

1987 р. **Олег Протасов** ("Дніпро" Дніпропетровськ) — №1, **Олексій Михайличенко** ("Динамо" Київ) — №2, **Олександр Заваров** ("Динамо" Київ) — №5, **Євген Яровенко** ("Кайрат" Алма-Ата) — №№10—11.

1988 р. **Олексій Михайличенко** ("Динамо" Київ) — №1, **Олександр Заваров** ("Динамо" Київ) — №4, **Євген Шахов** ("Дніпро" Дніпропетровськ) — №7, **Геннадій Литовченко** ("Динамо" Київ) — №8, **Олег Кузнецов** ("Динамо" Київ) — №9, **Володимир Лютий** ("Дніпро" Дніпропетровськ) — №10.

1989 р. **Володимир Безсонов** ("Динамо" Київ) — №3, **Олег Протасов** ("Динамо" Київ) — №4, **Микола Кудрицький** ("Дніпро" Дніпропетровськ) — №5, **Геннадій Литовченко** ("Динамо" Київ) — №6, **Олексій Михайличенко** ("Динамо" Київ) — №7.

1990 р. **Сергій Юран** ("Дина-

мо" Київ) — №2, **Олексій Михайличенко** ("Динамо" Київ, "Сампдорія" Генуя — Італія) — №4, **Олег Кузнецов** ("Динамо" Київ, "Глазго Рейнджерс" Глазго — Шотландія) — №6, **Геннадій Литовченко** ("Динамо" Київ, "Олімпіакос" Пірей — Греція) — №9.

1991 р. серед перших шести номерів українців не було.

Зведемо усіх 48 перелічених вище у єдину таблицю, аналогічну раніше нами наведеній таблиці "33-х найкращих":

№	Прізвище, ім'я	Команда	Роки	№1	№2	№3	вс. у 10	Усього
1	Блохін Олег	"Динамо" Київ	1972-86	3	4	2	4	13
2	Біба Андрій	"Динамо" Київ	1966-70	1	-	-	4	5
3	Литовченко Геннадій	"Дніпро" Дніпропетровськ, "Динамо" Київ	1981-84, 88-90	1	-	-	4	5
4	Михайличенко Олексій	"Динамо" Київ	1985-88	1	1	-	2	4
5	Заваров Олександр	"Динамо" Київ	1987-90	1	-	-	3	4
6	Мунтян Володимир	"Динамо" Київ	1968-70, 73	1	-	-	3	4
7	Безсонов Володимир	"Динамо" Київ	1976-80, 81, 86	-	-	-	4	4
8	Буряк Леонід	"Динамо" Київ	1976-77, 80, 82	-	-	-	4	4
9	Коньков Анатолій	"Динамо" Київ	1975-77, 79	-	-	-	4	4
10	Протасов Олег	"Дніпро" Дніпропетровськ, "Динамо" Київ	1985, 87, 89	1	1	-	1	3
11	Грачов Віктор	"Шахтар" Донецьк	1986, 89, 91	1	-	-	2	3
12	Веремєєв Володимир	"Динамо" Київ	1974-75, 81	-	2	-	1	3
13	Колотов Віктор	"Динамо" Київ	1971-72, 75	-	1	-	2	3
14	Турянчик Василь	"Динамо" Київ	1966-68	-	-	-	3	3
15	Дем'яненко Анатолій	"Динамо" Київ	1982, 85	1	1	-	-	2
16	Старухін Віталій	"Шахтар" Донецьк	1974, 79	1	-	-	1	2
17	Банишкін Віктор	"Динамо" Київ, "Торпедо" Москва	1964, 70	-	-	1	1	2
18	Десятьоров Юрій	"Шахтар" Донецьк	1977-78	-	-	1	1	2
19	Пільгуй Володимир	"Динамо" Москва	1971, 73	-	-	1	1	2
20	Андрєєв Сергій	СКА Ростов-на-Дону	1980, 84	-	-	-	2	2
21	Кузнецов Олег	"Динамо" Київ	1988, 90	-	-	-	2	2
22	Онищенко Володимир	"Динамо" Київ	1974-75	-	-	-	2	2
23	Сабо Йожеф	"Динамо" Київ	1966, 70	-	-	-	2	2
24	Біба Андрій	"Динамо" Київ	1966	1	-	-	-	1
25	Беланов Ігор	"Динамо" Київ	1986	-	1	-	-	1
26	Юран Сергій	"Динамо" Київ	1990	-	1	-	-	1
27	Войнов Юрій	"Динамо" Київ	1960	-	-	-	1	1
28	Грачов Віктор	"Шахтар" Донецьк	1986	-	-	-	1	1
29	Турянчик Василь	"Динамо" Київ	1963	-	-	-	1	1
30	Безсонов Володимир	"Шахтар" Донецьк	1972	-	-	-	1	1
31	Каневський Віктор	"Динамо" Київ	1964	-	-	-	1	1
32	Кузнецов Михайло	"Дніпро" Дніпропетровськ	1989	-	-	-	1	1
33	Латиш Микола	"Шахтар" Донецьк	1978	-	-	-	1	1
34	Лютий Володимир	"Дніпро" Дніпропетровськ	1988	-	-	-	1	1
35	Пасулько Віктор	"Чорноморець" Одеса	1986	-	-	-	1	1
36	Гай Василь	"Зоря" Луганськ	1978	-	-	-	1	1
37	Романенко Юрій	"Чорноморець" Одеса	1978	-	-	-	1	1
38	Соснихін В'ячеслав	"Зоря" Луганськ	1972	-	-	-	1	1
39	Серебряников Віктор	"Динамо" Київ	1969	-	-	-	1	1
40	Соколовський Михайло	"Шахтар" Донецьк	1982	-	-	-	1	1
41	Соснихін Вадим	"Динамо" Київ	1971	-	-	-	1	1
42	Таран Олег	"Дніпро" Дніпропетровськ	1983	-	-	-	1	1
43	Чанов В'ячеслав	"Торпедо" Москва	1982	-	-	-	1	1
44	Шавло Сергій	"Спартак" Москва	1974	-	-	-	1	1
45	Шахов Євген	"Дніпро" Дніпропетровськ	1988	-	-	-	1	1
46	Юрчишин Степан	"Карпати" Львів	1979	-	-	-	1	1
47	Яковенко Павло	"Динамо" Київ	1986	-	-	-	1	1
48	Яровенко Євген	"Кайрат" Алма-Ата	1987	-	-	-	1	1

УКРАЇНСЬКІ ФУТБОЛІСТИ В СКЛАДІ ЗБІРНОЇ ЄВРОПИ

У №15 нашого "Клубу" ("УФ" за 18.06.2009 р.) ми вже надавали шанувальникам історії футболу України більш-менш повну інформацію про українських футболістів, які свого часу грали в матчах за збірну команди світу і визначилися, що до її складу входили тільки нападники з України. Але чомусь в переліку таких матчів був пропущений матч 8 серпня 1986 року між збіркою світу та Англійської Футбольної Ліги на честь її сторіччя. В цьому матчі грали двоє українців, а саме киявські динамівці **Ігор Беланов** та **Олександр Заваров**. У тому матчі збірна ліги Англії перемогла з рахунком 3:0. Також не був врахований прощальний матч видатного французького футболіста Мішеля Платіні між збіркою Франції та збіркою світу (2:2), який відбувся в Нансі 23 травня 1988 року і входив до загальної програми урочистостей під назвою "Фестиваль Платіні". І в цьому матчі також взяли участь Беланов і Заваров.

Не було згадано й про матч ветеранів збірної Італії та збірної світу, який відбувся в Турині в перших числах листопада 1988 року і завершився також з традиційним для таких матчів рахунком — 3:3. В цьому матчі не обійшлося без Олега Блохіна, який тоді грав у австрійському "Форвертсі" зі Штайра. Але це були матчі ветеранів футболу.

У період з 1973 по 1989 роки не троє, а четверо українських гравців одягали футболки збірної світу, а саме: Ігор Беланов (грав у трьох матчах), Олег Блохін і Олександр Заваров (у двох матчах) та Володимир Онищенко (в одному матчі).

Нині є можливість визначитися з українськими представниками у складі збірної Європи.

Свого часу вони брали участь тільки у двох матчах цієї збірної нашого континенту. Обидва матчі потрібно, мабуть, вважати офіційними. Першим до збірної Європи було запрошено **Олега Блохіна** — на матч 18 серпня 1981 року між збірними Європи та Чехословаччини на честь 80-річчя чехословацького футболу. Саме цей матч несподівано закінчився не традиційною нічиєю, а перемогою збірної Чехословаччини — 4:0. До речі, кандидатом до збірної Європи був і Леонід Буряк, але до складу на цей матч його не долучили.

Другим матчем, в якому цього разу взяв участь півзахисник **Володимир Веремєєв**, був матч 16 вересня 1984 року між збірними Європи та Болгарії на честь прощання з футболем видатного болгарського футболіста Христо Бонева. Цікаво, що матч закінчився з рахунком...

9-6 на користь збірної Європи, а Веремєєву навіть пощастило забити один з дев'яти м'ячів.

Можливо, хтось зі знавців футболу нагадає ще про якісь матчі збірних світу чи Європи, хай навіть і не зовсім офіційні або навіть між ветеранами. Усе буде нами враховано й надруковано. Наводимо загальну таблицю з уже відомими шістьма збірниками світу й Європи з України:

№№	Прізвище, ім'я	Команда	Роки	Збірна світу	Збірна Європи	Кандидат	Усього матчів
1	Ігор Беланов	"Динамо" Київ	1986, 1988	3	-	-	3
2	Блохін Олег	"Динамо" Київ	1981, 1989	2	1	-	3
3	Олександр Заваров	"Динамо" Київ	1986, 1988	2	-	-	2
4	Онищенко Володимир	"Зоря" Луганськ	1973	1	-	-	1
5	Веремєєв Володимир	"Динамо" Київ	1984	-	1	-	1
6	Буряк Леонід	"Динамо" Київ	1981	-	-	1	1

КАТАЛОГ ДРУКОВАНИХ ВИДАНЬ З ФУТБОЛУ УКРАЇНИ

(ПРОДОВЖЕННЯ. ПОЧАТОК ДИВ. "УФ" №№124, 132, 136, 140, 144, 148, 152, 156, 160, 3А 27.08; 10, 17, 24.09; 1, 8, 15, 22, 29.10.2009 р.)

3. Друковані видання у 1988—1989 рр.

Книги:
60. Блохін О.В., Аркадьєв Д.А. **Футбол на всю жизнь**. Докум. повесть. Київ. "Веселка". 1988 р., тир. 215 000, 351 стор. з кольор. іл. (ф. 13x21), рос.м. (мемуари відомого українського футболіста).

61. Нартівський Б.А. **К футбольным вершинам**. (Знаменосцы спорта). Книга о динамовцах с берегов Днепра. Київ. "Молодь". 1988 р., тир. 65 000, 192 стор. з кольор. іл. (ф. 14x20), рос.м. (худож.-документальні нариси про шлях "Динамо" Київ).

62. **"Динамо" Киев** (фотоальбом). Київ. "Мистецтво". 1988 р. Текст Д.Александренко і Г.Кузьміна, тир. 70 000, 180 стор. з кольор. іл. (ф. 23x22), рос.м. (до 60-річчя киявського "Динамо").

63. Романенко А.М., Джус

О.М., Догадін М.Є. **Книга тренера по футболу**. Київ. "Здоров'я". 1988 р., тир. 20 000, 256 стор. з мал. (ф. 15x20), рос.м. (для тренерів всіх підрозділів футболу).

64. Лобановський В.В. **Бескопечный матч**. (Сердца отданные спорту). Москва. "Фис". 1989 р., тир. 150 000, 191 стор. з іл. (ф. 14x21), рос.м. (мемуари відомого тренера і футболіста України).

65. Дем'яненко А.В. **Гармония игры**. (Знаменосцы спорта). Худож.-докум. повесть. Київ. "Молодь". 1989 р. Літ. запис О.Семененка, тир. 65 000, 152 стор. з кольор. іл. (ф. 14x20), рос.м. (мемуари відомого футболіста киявського "Динамо").

66. Блохін О.В., Аркадьєв Д.А. **Футбол на всю жизнь**. Докум. повесть. 2-ге вид., доп. Київ. "Веселка". 1989 р., тир. 150 000, 392 стор. з кольор. іл. (ф. 13x20), рос.м. (мемуари відомого українського футболіста).

67. Зеленцов А.М., Лобановський В.В., Ткачук В.Г., Кондратьєв А.І. **Тактика и стратегия в футболе**. Научное издание. Київ. "Здоров'я". 1989 р., тир. 5 000, 192 стор. з мал. (ф. 13x20), рос.м. (монографія з методики футболу).

68. Горбунов О.А. **Лауреаты "Золотого мяча"**. Научно-популярное издание. Москва. "Фис". 1989 р., тир. 100 000, 48 стор. з кольор. іл. (ф. 16x25), рос.м. (про А.Яшина, О.Блохіна та І.Беланова).

69. **Футбольный арбитр Украины**. Київ. Держкомспорт УРСР, Колегія суддів ФФ УРСР. 1989 р. Ред. К.Віхров, 90 стор. з мал. (ф. 14x20), рос.м. (інф. і метод. матеріали колегії суддів) — розмножено на принтері.

Допоміжні видання:

66. Лукашин Ю.С. **Звезды советского футбола (1918—1987)**. 70 лет советского футбола. Справочник-календарь. Москва. "Сов. спорт". 1988р., тир. 600 000, 96 стор. з іл.

(ф.14x21), рос.м. (своєрідне і незрозуміле визначення 33-х кращих за кожний рік).

67. **50 чемпионатов СССР по футболу**. Справочник. Москва. "Сов. спорт". 1988 р. Текст А.Горбунова і Ю.Лукашина, тир. 350 000, 192 стор. з іл. (ф.17x26), рос.м. (статистика, переможці, гравці).

68. Stefan Maslonka, Jozef Ksinan. **Zlata kniha futbalu na Slovensku**. Defile generácii 1898—1987. (Машлонка Ш., Кшинян Й. Золота книга словацького футболу. 1898-1987). Брати слава (тоді — Чехословаччина). "Спорт", 1988 р., тир. 20 000, 480 стор. з іл. (ф. 18x24), слов.м. (найкращ

Брошури:

26. **Флаг сборной над киевским "Динамо".** Київ. НТЦ "Прогрес". 1988 р., тир. 25 000, 14 стор. з кольор. іл. (ф. 21х19), рос.м. (до чемпіонату Європи 1988 року).

27. Зеленцов А., Мирський В. **Киевское "Динамо" весной 1988 года.** Тестирует компьютер и другие очерки. Київ. НТЦ "Прогрес". 1988 р. тир. 25 000, 14 стор. з іл. (ф. 26х20), рос.м. (розповідь про "Динамо" і футбол в світі).

28. **Одиннадцать. Футбольный клуб "Днепр".** Рекламно-информационный проспект. Дніпропетровськ. Облполіграфвидат. 1988 р., тир. 300 000, 16 стор. з кольор. іл. (ф. 14х24), рос.м.

29. **Альманах футболофила.** Дніпропетровськ. 1988 р. (КЛФ у СРСР, адреси футболофілів, місця зустрічей футболофілів, перелік к/д 1946-88).

30. **Альманах футболофила.** Київ. 1988 р., тир. 50, 32 стор.

31. **Пенальти-88.** Каталог-приглашение Всесоюзной выставки карикатуры. Дніпропетровськ. "Зоря". 1988 р. Упор. А.Дубовський, М.Кравчук, А.Пшеняников, тир. 100 000, 16 стор. з іл. (ф. 22х30), рос.м. (карикатури, шаржі)

32. **Сборная СССР - вице-чемпион Европы.** (Гвардейцы спорта). Київ. Зовнішторгвидат, 1989 р. Упор. Д.Гордон, тир. 50 000, 32 стор. з іл. (ф. 14х21), рос.м. (про успішний виступ збірної СРСР на ЧЕ 1988 р.).

33. **Александр Заваров.** (Гвардейцы спорта). Київ. Зовнішторгвидат, 1989 р. Упор. Д.Гордон, тир. 100 000, 32 стор. з іл. (ф. 14х21), рос.м. (про одного з кращих гравців "Динамо" Київ).

34. **Прощальный матч Олега Блохина.** Київ. "Реклама", 1989 р. Упор. Д.Аркад'єв, тир. 20 000, 24 стор. з іл. (ф. 14х21), рос.м. (до прощального матчу найкращого українського футболіста) - відома, як програмка матчу.

35. **Одиннадцать. Футбольный клуб "Днепр".** Рекл. проспект. Дніпропетровськ - Москва. 1989 р., тир. 500 000, 28 стор. з кольор. іл. (ф. 16х23), рос.м. (про радянський і світовий футбол з календарем першості СРСР 1989 р.).

Допоміжні видання:

8. **Киев спортивный.** Рекламное издание. Київ. "Здоров'я", 1989 р. Упор. Б.Нартовський, Ю.Шелуха, тир. 30 000, 16 стор. з іл. (ф. 14х20), рос.м. (про спортивні події в Києві, більшою частиною про футбол - жіночий та на першість міста).

9. **СССР 1988 - Олимпийские чемпионы.** Москва. ЦС "Динамо", 1989 р., тир. 20 000, 16 стор. з іл. (ф. 8х12), рос.м. (про олімпійських чемпіонів 1988 р.).

Буклети:

56. **Четыре высоты "Днепра".** Дніпропетровськ. Облполіграфвидат. 1988 р. Упор. А.Косий, 10 стор. з кольор. іл., (ф. 14х27), рос.м. (про дніпропетровську команду майстрів - срібних призерів 1987 р.).

57. **Команда "Динамо" Київ сезону 1988.** Київ. Ст. "Динамо", 1988 р., тир. 10 000, 4 стор. з іл., (ф. 15х21), рос.м. ("візитка" київського "Динамо").

58. **Памятка болельщикам футбольной команды "Динамо" Киев.** Київ. Рада клубу уболівальників, 1988 р., тир. 50 000, 1 стор. - лист, (ф. 15х21), рос.м. (поради уболівальнику про поведінку на стадіоні і заклики до вступу в клуб).

59, 60, 61. **Футбол - это жизнь для побед** (размышления В.Лобановского). Вып. 1, 2 і 3. Київ. НТЦ "Прогрес", 1988 р., тир. 25 000, 10 стор. з кольор. іл., (ф. 14х22), рос.м. (скорочений варіант книги В.В.Лобановського в літ. запису О.Горбунова "Единство и разнообразие футбола", яка планувалася до видання).

62. **"Заря" (Ворошиловград) в первой лиге.** Ворошиловград (нині - Луганськ). Прес-служба ст. "Авангард", 1988 р. Упор. М.Нікішин, 4 стор., (ф. 14х24), рос.м. ("візитка" луганської "Зорі").

63. **"Динамо" Киев в европейских кубковых турнирах.** Київ. "Сяйво", 1989 р. Упор. Ю.Карман, В.Мирський, О.Семененко, тир. 10 000, 16 стор. з кольор. іл. (ф. 15х22), рос.м. (до 1/32 фіналу Кубка УЄФА 1989/90 - статистика матчів "Динамо" Київ у єврокубках).

64. **3 днем рождения, футбольный клуб "Динамо" Київ 2 січня 1989 р.** Київ. ФК "Динамо" Київ, 1989 р., тир. 100 000, 4 стор. з кольор. іл. (ф. 10х15), укр.м. (календар ігор "Динамо" Київ у сезоні 1989 р.).

Допоміжні видання:

5. **Сборная СССР.** К XIV Чемпионату мира по футболу. Москва. ЦС "Динамо", "Спортметодинформация" 1988 р., тир. 20 000, 16 стор. з іл., (ф. 9х11), рос.м.

6. **National team USSR** (Национальная команда СССР). Подарок. "The Sport Promotion" - надр. у Швейцарії, 1989 р., 4 стор. з кольор. іл., (ф. 21х30), англ.м. (проспект про збірну СРСР до Чемпіонату світу 1990 р.).

Довідники-календарі:

451. **Футбол 1987-1988. Чемпионаты, кубки, турниры.** Харків. "Соц. Харківщина". Федерація футболу СРСР. 1988 р. Упор. Ю.Ландер, тир. 60 000, 320 стор. (ф.13х20), рос.м.

452. **Футбол-88.** Довідник-календар. Київ. "Здоров'я". 1988 р. Упор. А.Романенко, тир. 200 000, 120 стор. з іл. (ф.13х20), укр.м.

453. **"Динамо" Киев на чемпионатах СССР и Европы.** Київ. Ст. "Динамо" 1988 р., тир. 10 000, 4 стор. - буклет, (ф.15х21), рос.м.

454. **"Динамо" Киев-88. Программа соревнований по футболу.** Київ (надр. у Житомирі). Обл. федерація футболу. 1988 р., 8 стор. з іл. (ф.15х20), рос.м.

455. **Футбол-88.** Справочник-календарь. Дніпропетровськ. "Зоря". 1988 р. Упор. А.Косий, тир. 50 000, 64 стор. з іл. (ф. 15х20), рос.м.

456. **"Шахтер"-88.** Футбольный справочник-календарь. Донецьк. "Рад. Донеччина". 1988 р. Упор. М.Левицький, тир. 50 000, 80 стор. з іл. (ф. 13х20), рос.м.

457. **"Шахтер"-88.** Футбольный справочник-календарь на 2-ой круг. Донецьк. "Рад. Донеччина". 1988 р. Упор. М.Левицький, тир. 10 000, 36 стор. (ф. 13х20), рос.м.

458. **Футбол-88. Одесса.** Календарь игр. Одеса. "Черноморська комуна". 1988 р. Упор. А.Ясень, тир. 50 000, 192 стор. з іл. (ф. 13х20), рос.м.

459. **Футбол-88. СКА Одесса.** Календарь игр. Одеса. 1988 р. Упор. Є.Горелюк, тир. не вказаний, 92 стор. з іл. (ф. 10х14), рос.м.

460. **Футбол-88.** Календарь-справочник. Харків. "Соц. Харківщина". 1988 р. Упор. Ю.Ландер, М.Бондар, тир. 40 000, 128 стор. з іл. (ф. 13х20), рос.м.

461. **"Заря"-88.** Календарь-справочник. Ворошиловград (нині - Луганськ). ФФ Ворошиловградської обл. 1988 р., Упор. М.Нікішин, тир. 30 000, 60 стор. (ф. 10х14), рос.м.

462. **"Заря" (Ворошиловград) в первой лиге.** Програма. Ворошиловград (нині - Луганськ). Ст. "Авангард", 1988 р. Упор. М.Нікішин, тир. 5 000, 4 стор. - буклет, (ф. 13х24), рос.м.

463. **Футбол-88** (таблицы для заполнения). Ворошиловград (нині - Луганськ). Ст. "Авангард". 1988 р., 4 стор. з іл. (ф. 14х21), рос.м.

464. **Футбол-88. "Спартак" (Житомир).** Програма соревнований по футболу. Житомир. Обл. федерація футболу. Ст. ім. Лен. комсомолу. 1988 р., 16 стор. з іл. (ф. 15х20), рос.м.

465. (Футбольний календар, службовий). Житомир. 1988 р., тир. 500, 12 стор.

466. (Футбольний календар, першість області). Житомир. 1988 р., тир. 500, 12 стор.

467. (Футбольний календар, першість області). Житомир. 1988 р., тир. 500, 8 стор.

468. **"Торпедо" (Запорожье) - 88.** Програма соревнований по футболу. Запоріжжя. Обл. федерація футболу (надр. у Житомирі), 1988 р., тир. 500, 8 стор. (ф. 15х20), рос.м.

469. **Футбол-88.** Програма-сувенир любителям футбола. Кіровоград. Ст. СК "Зірка". 1988 р. Упор. С.Бондарев, тир. 5 000, 18 стор. (ф. 15х20), рос.м.

470. **51-й чемпионат СССР по футболу. "Судостроитель"-88.** Календарь-справочник. Миколаїв. Коміт. з фізкультури і спорту при облвиконкомі. Обл. федерація футболу. СК "Суднобудівник". 1988 р. Упор. П.Шевченко, тир. 15 000, 96 стор. з іл. (ф. 15х20), рос.м.

471. **Футбол. "Судостроитель"-88.** Програма-сувенир любителям футбола. Миколаїв. Центр. ст. "Суанобудівник". ОПВ. 1988 р. Відп. П.Шевченко, тир. 10 000, 8 стор. з іл. - буклет (ф. 13х20), рос.м.

472. **Футбол-88. "Таврия" Симферополь. 51-й чемпионат СССР.** Програма сезона. Сімферополь. Ст. "Локомотив". 1988 р., тир. 25 000, 24 стор. з іл. (ф. 11х17), рос.м.

473. **Футбол-88. 51-й чемпионат СССР по футболу (2 лига, 6 зона).** Календарь-справочник. Херсон. "Наддніпрянська правда". 1988 р. Упор. О.Крупіця, тир. 10 000, 68 стор. + 4 стор. іл. (ф. 15х20), рос.м.

474. **"Подолье". Вторая лига, шестая зона.** Рекл.-информ. проспект. Хмельницький. ОПВ. 1988 р. Ред. Є.Захарчук, тир. 10 000, 12 стор. з іл. - буклет (ф. 9х11), рос.м.

475. **Футбол.** Програма-сувенир болельщикам команды "Буковина". Чернівці. Облполіграфвидат. 1988 р. Відп. В.Громов, тир. 3 000, 40 стор. з іл. (ф. 15х20), рос.м.

476. **Футбол-88.** Програма районных соревнований. Олександрівка Донецької обл. Федерація футболу району. 1988 р. Відп. А.Бабешко, тир. 3 000, 17 стор. + табл. + розклад Кубка, (ф. 13х20), рос.м.

477. **"Колос" Александровка.** Програма соревнований по футболу 1988 г. Олександрівка Донецької обл. Федерація футболу Донецької обл. 1988 р. Відп. А.Бабешко, тир. 3 000, 31 стор. з іл. + табл. (ф. 14х20), рос.м.

478. (Футбольний календар). Артемівськ Донецької обл. 1988 р., тир. 2 000, 8 стор.

479. **Футбол-88. "Динамо" Белая Церковь-88.** Програма соревнований по футболу. Біла Церква Київської обл. Обл. федерація футболу (надр. у Житомирі), 1988 р., тир. 500, 8 стор. з іл. (ф. 15х20), рос.м.

480. (Футбольний календар). Барвенково Харківської обл. 1988 р., тир. 1 000, 26 стор.

481. **Футбол-88. "Прогресс" (Бердичев)-88.** Програма соревнований по футболу. Бердичів Житомирської обл., обл. Обл. федерація футболу (надр. у Житомирі), 1988 р., тир. 500, 8 стор. з іл. (ф. 15х20), рос.м.

482. **Футбол. "Шахтер" Горловка-88.** Горлівка Донецької обл., Обл. федерація футболу (надр. у Житомирі), 1988 р. Упор. Вол.Воротилов, Вал.Воротилов, тир. 500, 9 стор. (ф. 15х21), рос.м.

483. (Футбольний календар). Дружківка Донецької обл. 1988 р., тир. 1 000.

484. **Футбол-88.** Справочник-календарь. Ізмаїл Одеської обл. Міська федерація футболу. 1988 р. Відп. М.Локтаєв, тир. 200, 24 стор. (ф. 15х20), рос.м.

485. (Футбольний календар). Костянтинівка Донецької обл. 1988 р., тир. 500, 8 стор.

486. **Футбол. "Кривбасс" (Кривой Рог)-88.** Кривий Ріг, Обл. федерація футболу (надр. у Житомирі), 1988 р. Упор. М.Лубінець, тир. 500, 8 стор. (ф. 15х20), рос.м.

487. (Футбольний календар). Северодонецьк Луганської обл. 1988 р., тир. 5 000, 8 стор.

488. **Чемпионат СССР-1988.** Календар игр по футболу. Вінниця, Ст. "Локомотив", 1988 р., тир. 3 000, 16 стор. - буклет, (ф. 9х15), рос.м.

489. **Футбол 1988-1989. Чемпионаты, турниры, кубки.** Харків. "Соц. Харківщина". Федерація футболу СРСР. 1989 р. Упор. Ю.Ландер, тир. 40 000, 320 стор. (ф.13х20), рос.м.

490. **Футбол-89.** Довідник-календар. Київ. "Здоров'я". 1989 р. Упор. А.Романенко, тир. 195 000, 128 стор. з іл. (ф.13х20), укр.м.

491. **Футбол-89.** Календарь-справочник. Дніпропетровськ. "Зоря". 1989 р. Упор. А.Косий, тир. 50 000, 64 стор. з кольор. іл. (ф. 14х20), рос.м.

492. **Футбол-89.** Календарь игр чемпионата страны. Дніпропетровськ. "Зоря". 1989 р., 16 стор. (ф. 5х9), рос.м.

493-495. **Футбольный календарь.** Клуб любителей футбола. 1, 2 і 3-й випуски. Дніпропетровськ. 1989 р., тир. 500 - перші два та тир. 100 - третій; 12 стор.- перші два та 18 стор. - третій.

496. **"Шахтер"-89.** Футбольный справочник-календарь. Донецьк. "Рад. Донеччина". 1989 р. Упор. М.Левицький, тир. 50 000, 112 стор. з іл. (ф. 13х20), рос.м.

497. **Футбол-89. 52-й чемпионат СРСР. "Карпати" Львів.** Львів. "Вільна Україна". 1989 р. Упор. В.Кузьма, І.Яремко, тир. 50 000, 72 стор. з іл. (ф. 13х20), укр.м.

498. (Футбольний календар. СКА Львів). Львів. 1989 р., 12 стор.

499. **Футбол-89.** Календарь игр. Одеса. "Черноморська комуна". 1989 р. Упор. А.Ясень, тир. 50 000, 176 стор. з іл. (ф. 13х20), рос.м.

500. **Футбол-89. СКА Одесса.** Календарь игр. Одеса. 1989 р. Упор. Є.Горелюк, тир. не вказаний, 80 стор. з іл. (ф. 10х14), рос.м.

501. **2-ой круг чемпионата СССР по футболу команд второй лиги украинской зоны 1989 г.** Одеса. 1989 р., 18 стор. (ф. 10х15), рос.м. (тільки календар).

502. **Футбол. 52-й чемпионат СРСР. 2 ліга 6 зона. Програма-сувенир уболівальникам команди "Прикарпаття".** Івано-Франківськ. Ст. "Кристал". 1989 р. Упор. П.Белей., тир. 2 000, 6 стор. з іл. - буклет, (ф. 12х22), укр.м.

503. **"Химик" Житомир (1974-1989).** Програма соревнований по футболу. Житомир. КФК з-ду хімволокна. 1989 р. Упор. В.Казидуб, тир. 100, 64 стор. з іл. (ф. 15х20), рос.м.

504. **Футбол-89. "Полесье" Житомир (1959-1989).** Програма соревнований по футболу. Житомир. Обл. фед. футболу. Ст. ім. Лен. комсомолу. 1989 р. Упор. В.Казидуб, тир. 1 000, (ф. 15х20), рос.м.

505. (Футбольний календар. "Станкобудівник". Першість обл.). Житомир. 1989 р., тир. 500, 16 стор.

506. (Футбольний календар, 30 років). Житомир. 1989 р., тир. 400, 32 стор.

507. **"Гол" Информ.-рекл. бюлетьон ФК "Металург".** Запоріжжя (надр. у Москві - "ФиС"). 1989 р., тир. 20 000, 56 стор. з кольор. іл. (ф. 15х21), рос.м.

508. **52-й чемпионат СССР по футболу. "Судостроитель-89".** Календарь-справочник. Миколаїв. Коміт. з фізкультури і спорту при облвиконкомі. Обл. федерація футболу. СК "Суднобудівник". 1989 р. Упор. П.Шевченко, тир. 3 000, 92 стор. з іл. (ф. 15х20), рос.м.

509. **Футбол. "Авангард" Ровно.** Рекламный проспект. Рівне. Облполіграфвидат. 1989 р. Упор. В.Крижанівський, тир. 2 000, 20 стор. з іл.(ф. 15х20), рос.м.

510. **Футбол-89. ФК "Таврия" (Симферополь). 52-й чемпионат СССР.** Програма сезона. Сімферополь. Ст. "Локомотив". 1989 р., тир. 5 000, 24 стор. з іл. (ф. 14х21), рос.м.

511. **"Нива"-89. 52-й чемпионат СРСР з футболу. 1 коло.** Календар-довідник. Тернопіль. ОПВ. Центр. міській ст. 1989 р., тир. 5 000, 36 стор. з іл. (ф. 14х20), укр.м.

512. **Футбол-89. "Кристалл".** Календарь-справочник. Херсон. "Наддніпрянська правда". 1989 р. Упор. О.Крупіця, тир. 5 000, 120 стор. з іл. (ф. 14х20), рос.м.

513. **Футбол. "Днепр" (Черкассы).** Програма соревнований по футболу. Черкаси. КЛФ (надр. у Житомирі). 1989 р. Упор. О.Атаманчук, тир. 500, 8 стор. (ф. 15х20), рос.м.

514. (Футбольний календар). Чернігів. 1988 р., тир. 500, 8 стор.

515. **Футбол. "Буковина"-89.** Програма-сувенир. Чернівці. РВВ ОПВ. 1989 р. Упор. П.Шваб, тир. 3 500, 88 стор. з іл. (ф. 15х20), рос.м.

516. **Футбол-89. "Кривбасс" Кривой Рог.** Календарь игр. Кривий Ріг. КЛФ (надр. у Житомирі). 1989 р. Упор. А.Савчук, тир. 500, 12 стор. (ф. 15х20), рос.м.

517. **"Колос" Никополь-1989.** Никополь Дніпропетровської обл. КЛФ (надр. у Дніпропетровську - "Зоря"). 1989 р. Упор. В.Кисельов, В.Калінін, А.Фролов, тир. 4 000, 24 стор. (ф. 15х20), рос.м.

518. **Футбол-89. "Колос" (Никополь)-89.** Програма соревнований по футболу. Никополь Дніпропетровської обл. Обл. фед. футболу (надр. у Житомирі). 1989 р. Упор. А.Фролов, тир. 500, 12 стор. (ф. 15х20), рос.м.

519. **Футбол-89.** Програма-сувенир болельщикам команды "Колос" Никополь. Никополь Дніпропетровської обл. СК "Колос". 1989 р. Упор. А.Бассараб, тир. 5 000, 12 стор. (ф. 15х20), рос.м.

520. **Футбол.** Справочник-календарь. Керчь (Крым). Ст. ім. 50-річчя Жовтня (надр. у Сімферополі). 1989 р. Упор. С.Биткін, тир. 5 000, 56 стор. з іл. (ф. 14х20), рос.м.

521. **Програма соревнований.** Олександрівка Донецької обл. МСОК "Колос". 1989 р. Відп. А.Бабешко, тир. 1 000, 26 стор. (ф. 14х20), рос.м.

522. (Футбольний календар). Охтирка. 1989 р., тир. 1 000, 8 стор.

523. (Футбольний календар). Охтирка. 1989 р. (надр. у Житомирі), тир. 700, 8 стор.

524. (Футбольний календар). Біла Церква Київської обл. 1989 р., тир. 500, 12 стор.

525. (Футбольний календар). Бердичів Житомирської обл. 1989 р., 16 стор.

526. **Футбол-89.** Справочник-календарь. Дніпродзержинськ Дніпропетровської обл. Міськрада, КЛФ і СК (надр. у Дніпропетровську - "Зоря"). 1989 р. Упор. А.Бородін, Ю.Яцина, тир. 2 500, 48 стор. з іл. (ф. 15х20), рос.м.

527. **Футбол-89. ФК "Дунаец" Измаил.** Календарь-справочник. Ізмаїл Одеської обл. Одеський облполіграфвидат. 1989 р. Відп. М.Локтаєв, тир. 300, 20 стор. (ф. 14х20), рос.м.

528. (Футбольний календар). Коростень. 1989 р., тир. 2 000, 8 стор.

529. (Футбольний календар). Макіївка Донецької обл., 1989 р., тир. 600 (надр. у Житомирі), 12 стор.

530. (Футбольний календар). Слав'янськ Донецької обл., 1989 р., тир. 500, 8 стор.

531. (Футбольний календар). Малин, 1989 р., тир. 500, 8 стор.

Кримтеплиця

Дмитро ТРУХІН:

ЛЮБЛЮ БОРЩ І ВАРЕНИКИ

Свої перші футбольні кроки Дмитро Трухін робив у рідному Луцьку під пильним наглядом тренера Василя Войновича. Продовжив навчання в Львівському училищі фізкультури під керівництвом Володимира Данилюка. Уже як гравець розкривав свій талант у ФК "Львів", "Соколи" (Золочів) і "Газовику-Скалі" (Стрий). Та після того, як стрийський клуб припинив своє існування, талановитий футболіст подався в пошуках кращої долі до Алчевська. Нині ж 26-річний Трухін — гравець "Кримтеплиці" (Молодіжне).

— Дмитре, як ти потрапив до алчевської "Сталі"?

— Допоміг агент. З алчевським клубом уклав однорічну угоду. І в сезоні 2007-2008 відіграв за "Сталь" весь сезон, і навіть одного разу відзначився забитим голом. Потім, ще півроку, відіграв за "сталеварів". Загалом, все складалося добре, та наприкінці минулого року сталися певні непорозуміння з тренером Вадимом Плотниковим, який прийшов на зміну Олегу Смолянинову.

— І тому ти на початку цього року опинився в іншому клубі?

— Саме так. Не було сенсу залишатися в команді, де ти не маєш підтримки тренера, а сидіти на лаві запасних уже не хочеться.

— І як тебе привела доля до Кримського півострова...

— До молодіжницької "Кримтеплиці" мене запросив тодішній керманич команди Михайло Сачко. Я відразу дав згоду, адже відчув, що тренер зацікавлений у моїх послугах, а це для гравця — основне. Залишалося на тренуваннях і в матчах не розчарувати.

— Ти зіграв в усіх поєдинках другого кола минулого чемпіонату?

— Майже в усіх. Здається, пропустив лише три зустрічі.

— Та вже цього року в команді відбулася зміна на тренерському містку — Василя Сачка змінив російський фахівець Геннадій Морозов. Чи щось змінилося з його приходом у твоїй кар'єрі?

— Новий тренер теж довіряв мені місце в основному складі. Було цікаво працювати під його керівництвом. Тому все залишилося без змін.

— Геннадій Морозов свого часу був відомим гравцем московського "Спартака". Чи розповідав він про свої виступи?

— Висловів на кшталт "от коли я грав" — не було. А от про "Спартак" Бескова розповідав...

— Який футбол хотів бачити у вашому виконанні Морозов?

— Тренер прищеплював нам гру в короткий та середній пас. Саме так колись діяв "Спартак". І, на мою думку, моментами в нас виходило досить непогано. На тренуваннях команда здебільшого працювала з м'ячем.

— А що трапилось, коли минулого місяця, фактично після програної зустрічі з ФК "Львів", тренера звільнили?

— Це, напевне, запитання до керівництва клубу. Та, мабуть, причиною стала наша безвиграшна серія...

— Нині в команді головний тренер Олександр Севидов, який попрацював у багатьох українських клубах і в Молдові. Що змінилося з його приходом до "Кримтеплиці"?

— Олександр Севидов з першого дня вимагає від нас дисципліни — як на футбольному полі, так і в побуті. Він намагається розвивати в своїх підопічних командний дух. Також ми почали грати з чотирма оборонцями.

— На якій позиції тобі доводиться діяти?

— На лівому краї півзахисту. Та в останніх турах тренер бачив мене в обороні.

— Яке завдання має "Кримтеплиця"?

— Перемагати в кожному матчі.

— Ходили чутки, начебто президент клубу поставив завдання потрапити до прем'єр-ліги...

— Такого завдання нам не ставили.

— Нині твоя команда не потрапляє до десятка найсильніших. Дванадцяте місце відображає рівень вашої майстерності?

— Звичайно, ми повинні бути вище того місця, яке нині посідаємо. Сподіваюсь, що "Кримтеплиця" до снаги бути третьою, четвертою.

— Хто лідер вашого колективу?

— Я вважаю, що це наш капітан Олександр Антонюк. Є ще гравці, які відіграють значну роль в колективі.

— Яка з команд у цьогорічному чемпіонаті першої ліги справила на тебе найкраще враження?

— Після виходу київської "Оболони" до прем'єр-ліги мені складно когось виокремити. Всі приблизно на одному рівні. Навіть із лідерами нинішнього чемпіонату можна грати й перемагати їх. А взагалі, мені подобається харківський "Геліос".

— Ти грав у багатьох клубах. Яке місто найбільше подобається?

— Симферополь. Тут хороший клімат, доволі близько до моря. Хоча сумую за Львовом.

— На морі часто буваєш?

— Коли трапляється така нагода, то із сім'єю туди вирушаємо на машині.

— Розкажи про свою сім'ю.

— Дружина Оксана та син Максим. Вони часто підтримують мене на домашніх матчах. А коли граємо на виїзді, спостерігають за подіями матчу по інтернету. Також моїм палким прихильником є батько. Він не пропускав практично жодного матчу, в якому я брав участь.

— Син уже робить перші кроки у футболі?

— Намагається, хоча йому трохи більше двох років. Та для мене головне, щоб він був здоровим і доброю людиною.

— А якій страві, з тих, що готує твоя дружина, надаєш перевагу?

— Червоний борщ і вареники. Це мої улюблені страви. Оксана взагалі чудово готує.

Павло ПИЛИПЧУК.
Фото автора.

Геліос

"ДВОСТОРОНКА" ДЛЯ РОЗМИНКИ

Перша команда футбольного клубу "Геліос" провела контрольний спаринг із другою клубною командою.

Зустріч, що відбулася на полі стадіону "Геліос-Арена", проходила за повної переваги "сонячних"-старших і завершилася їхньою надто переконливою перемогою — 11:1.

Уже після першої сорокап'ятихвилинки молодші отримали в свої ворота шість м'ячів, — інформує прес-служба клубу. У другому таймі підопічні Сергія Кандаурова продовжили "навчання" вихованців старшого тренера "Геліоса-2" Сергія Вольвакова, більшості з яких 17—18 років. Правда, на відміну від першої половини зустрічі, "сонячна" молодь огризнулася одним голом престижу, що, втім,

не вберегло її від розгромного фіаско.

У складі "Геліоса" дублями відзначилися Марат Даудов (один м'яч провів із пенальті), Олександр Тарасенко, Аміран Цабріа та Сергій Пономаренко, по разі — Сергій Борзенко, Олександр Забара й Роман Полтавець. Гол престижу в "Геліоса-2" на свій рахунок записав 18-річний Євген Співак.

ПФК "Севастополь"

ДО ЛЬВОВА НЕ ПОЇХАЛИ, АЛЕ ТОНУС ПІДВИЩИЛИ

У планах підготовки команди на перший день листопада значилося проведення футбольного матчу, який перенесли. Зважаючи на це, тренерський штаб Олега Лещинського вирішив не відходити від наперед наміченого плану. Враховуючи, що проведення масових заходів в країні не заохочується, севастопольці прове-

ли поєдинок за порожніх трибун, — повідомляє прес-служба клубу.

Із суперником теж особливо довго не визначалися. Зіграли "двосторонку" — "червоні" проти "жовтих". У цьому матчі необхідну ігрову практику отримали фактично всі футболісти. Винятком стали лише Сокоренко з Шевчуком, які тренувалися за окремим планом наставників. По-перше, ці гравці мали незначні пошкодження, по-друге, треба ж давати відпочинок футболістам, які, практично без заміни, проводять кожен матч чемпіонату.

"Червоні": Литовка (Оськін; Науменко), Челядник, Башлай, Пісун, Ференчак, Воронін (Жуков), Полішук, Ізвеків, Жабокрицький, Сучу, Свиляр (Степанов).

"Жовті": Науменко (Оськін), Гололобов, Узбек, Степанов (Соловйов), Кулишев, Шишкін, Метов (Віт. Чарковський), Гудзиков, Ківа, Прокопенко, Плешаков.

Деякі футболісти встигли пограти за обидві команди, а під час перерви помінялися воротарями.

Голи забили Гудзикович, Степанов, Сучу, Жабокрицький (решту авторів забитих м'ячів арбітр матчу Олександр Білобаба відразу пригадати не зміг). Тренер севастопольців відзначив лише, що матч завершився з рахунком 5:2 (можливо, і 6:2) на користь "червоних". Адже річ не в рахунку і не в кольорі футболу гравців, а в тому, що футболісти ПФК "Севастополь" здорові, в хорошому тонусі й готові будь-якої миті довести свою кваліфікацію.

ФК Львів

НЕОФІЦІЙНО, ЗАТЕ КРАСИВО

Попри відсутність офіційних матчів, футболісти "Львова" продовжують активно підтримувати ігрову форму, — повідомляє прес-служба клубу.

2 листопада, на стадіоні "Сокол" вони провели двосторонню

зустріч: команди були умовно поділені на "жовтих" та "синіх". За "жовтих" грали досвідченіші футболісти "Львова", які зазвичай складають кістяк команди в офіційних поєдинках. У складі "синіх" виступали переважно молоді гравці, підсилені кількома виконавцями основного складу.

У підсумку — 6:3 на користь досвідченіших футболістів. "Діями гравців на полі я задоволеним, — зауважив головний тренер "Львова" Ігор Яворський. — Хлопці нормально виклалися на полі. Були й красиві голи у виконанні Мандзюка, Кабанова, Лупашка й, особливо, Бориса Баранця, та й інших футболістів".

У цьому товариському матчі через хвороби та незначні ушкодження не змогли взяти участі Віталій Розгон, Михайло Козак і Тарас Яворський.

"Ми тренуємося в звичному режимі, — розповів Ігор Яворський. — Після матчу — день відновлення, далі — знову тренування. А потім діятимемо за ситуацією".

ТРЕТИНА УКРАЇНЦІВ — ФУТБОЛЬНІ ВБОЛІВАЛЬНИКИ

Кожен третій громадянин України віком понад 18 років вважає себе футболним уболівальником. Такі результати соціологічного дослідження українських футболних уболівальників — хто вони і що думають про збірну України та провідні клуби.

П'ять відсотків опитаних вважають себе футболними фанатами, 10 відсотків — активними футболними уболівальниками, 18 відсотків — не активними, стверджує соціологічна група Рейтинг на основі проведеного опитування.

Теза, що футбол об'єднує українців, знайшла своє підтвердження в опитуванні: найбільша кількість уболівальників живе в Донбасі, в Центрі та на Заході.

У містах уболівальниками вважають себе частіше (35 відсотків), ніж у селах (27). Більше футболних уболівальників серед молоді у віці 18—29 років (41 відсоток), найменше — серед людей у віці 60 років і старше (25).

54 відсотки чоловіків вважають себе футболними уболівальниками, разом з тим так вважають і 15 відсотків жінок.

Найбільше уболівальників серед неодружених (46 відсотків) та осіб, що живуть разом, але не зареєстровані як подружжя (39), трохи менше серед одружених (33), найменше — серед розлучених (23) і вдовців (18 відсотків).

Серед громадян, які не мають дітей, — 45 відсотків прихильників футболу, що більше дітей в опитаних, то менше серед них футболних уболівальників.

Чим вище освіта опитаних, тим більше серед них шанувальників футболу. Аналогічна залежність і щодо матеріального становища: серед респондентів з великим достатком більше футболних уболівальників, ніж серед бідних.

Футбольні уболівальники оціни-

ли в цілому позитивно гру збірної України з футболу (64 відсотки) і роботу її головного тренера Олексія Михайличенка (59) 2009 року. Це за умови, що більшість опитаних не знали, як зіграє збірна України зі збірою Англії: опитування проводилося 3—12 жовтня, а переможний матч відбувся 10 жовтня. Краще оцінили гру збірної уболівальники зі Сходу й Заходу, гірше — з Донбасу.

57 відсотків опитаних вважають, що далі тренувати збірну України з футболу має фахівець з України, 21 відсоток — з Європи, три відсотки — з Росії.

Переважає більшість опитаних (82 відсотки) позитивно ставляться до повернення Андрія Шевченка в "Динамо".

62 відсотки опитаних вірять, що українські футбольні клуби можуть повторити успіхи минулого сезону в міжнародних турнірах. Найбільше оптимістів на Заході, Півдні та Сході, найменше — на Донбасі.

„ВЕСЕЛА ФУТБОЛЬНА ШКОЛА” НА БУКОВИНІ

На стадіоні буковинського райцентру Сокирян, що на кордоні з Республікою Молдова, пройшло урочисте відкриття „Веселої футбольної школи”.

За повідомленням прес-служби Чернівецької ОДА, на сьогодні це єдиний подібний проект на території України. Понад 120 хлопчаків та дівчат продемонстрували численним глядачам показові виступи з технічних елементів улюбленого виду спорту.

Відкриття школи — це нетрадиційний гуманітарний проект, який покликаний забезпечити мирне співіснування, розвиток демократії та побудову здорового громадянського суспільства і спрямований на подальшу популяризацію футболу серед молоді.

На початку червня 2009 року була підписана угода між Сокирянською районною Радою, футбольною федерацією Республіки Молдова та Асоціацією проекту перехресних культур (CCPA/OFSS) щодо створення в районі „Відкритої веселої футбольної школи” за європейським проектом OFSS.

Донорами проекту виступають UEFA, Міністерство закордонних справ Данії, Асоціація футболу Норвегії, Агентство міжнародного розвитку Швеції.

Програма передбачає широке залучення дітей різного віку і статі до розвитку футболу та спорту в цілому. Відтак майже 200 дітей Сокирянського району Чернівецької області займатимуться з професійними футбольними тренерами, які попередньо пройшли навчання у Кишиневі.

Розроблено програму фінансування названого проекту, якою передбачена закупівля значної кількості спортивного реманенту — футбольних м'ячів, фішок, футболок, накидок, бейсболок тощо.

Футбол і кіно

ХРЕЩЕНИЙ БАТЬКО ІТАЛІЙСЬКОГО ФУТБОЛУ

ГРАВЕЦЬ „ТОРИНО” ЛЕГЕНДАРНИХ ЧАСІВ ПРОСЛАВИВСЯ У КІНО

**БАТЬКО — ЮРИСТ.
ЛЮБОВ — ФУТБОЛ**

Син юриста Раффаеле Валлоне, гарячий південний хлопець із Калабрії, мав би стати юристом. За першим кроком — батьківським бажанням — відбувся й другий: хлопця відправили до Туринського університету, де він почав вивчати літературу та право. А саме тоді Турин, велике північне місто — перлина П'ємонт, разом

із Міланом першим розбив домівання генуезців у чемпіонаті Італії, а дербі „смуғастих” і „гранатових” уже в той час мало не лише сусідські „дружні” стосунки, а й певну колекцію титулів у активі обох команд.

Студент Валлоне мріяв про футбол і палко сподівався стати професіоналом у цій справі. Він обрав (саме так — обрав!) „Торіно”, і вже на початку навчання був зарахований до школи „гра-

Наш сьогоднішній герой виявився настільки різноплановою людиною, що поєднав спорт і кіно, журналістику й громадянський героїзм... Знайомтеся: Раф Валлоне. Родом із мистецтва. Родом із футболу.

натової” команди. У сезоні 1934-35 років він дебютував у основному складі, а за рік разом із командою святкував здобуття Кубка Італії, розіграного вперше з 1922 року і лише вдруге в історії. 1938 року „Торіно” мало вдруге виграти титул, але в драматичному фіналі поступилося „друзям-сусідам” із „Юве”.

Молодий центральний півзахисник, „центрокампіста”, „меццала”, як сказали б італійці, був частиною легендарної команди, яка зазнала типового для свого покоління удару війною. Хтосьна, які успіхи чекали на цей колектив, якби не безглузда війна, яке 1939 року охопило Європу та світ. Свою міць „гранатова” плеяда покаже після війни, коли один за одним здобуватиме титули та перемоги. Команда Валентино Маццолі не матиме гідних суперників на полі, і лише сама доля поставить на її шляху фатальну гору Суперг...

Раф мріяв про такі успіхи улюбленого клубу. Він був частиною великої команди, яка виграла Кубок Італії і мала взяти ще один — у протистоянні з „Ювентусом”. Він дуже хотів прожити життя професійного футболіста. Але роки минали. З часом молодого гравця віддали в оренду в „Новару”, та навіть там пробиватися до основи треба було в жорсткій боротьбі.

Якщо не виходить одна справа, але все вдається в іншій, отже, час міняти справу...

СЛУЖИТЕЛЬ РІЗНИХ МУЗ

Ще до війни Раф спробував свої сили в журналістиці. Він писав спортивні огляди для лівої газети „L'Unita”, а для знаменитої „La Stampa” робив критичні театральні огляди. Упродовж війни

ОСОБОВА СПРАВА Раффаеле „Раф” Валлоне

ВІХИ ЖИТТЯ

Народився 17 лютого 1916 р., Тропеа, провінція Вібо Валентія. Помер 31 жовтня 2002 р., Рим

ІГРОВЕ АМПЛУА

Центральний напівоборонець

ГРОМАДЯНСТВО

Італійське

КЛУБНІ ВИСТУПИ

Команда	Роки	Матчі(голи)
„Торіно” Турин, Італія	1934—1939	23 (4)
„Новара Кальчо”, Італія	1939—1940	7 (0)
„Торіно” Турин, Італія	1940—1941	2 (0)

Валлоне був членом антифашистського Опору. Маючи можливість працювати з батьком у юридичній компанії, Раф випробував свої сили в інших напрямках.

1942 року сталася подія, якій Раф спершу не надав великого значення. Він знявся в фільмі „Ми — живі” („Noi vivi”). Далі був театр та 1949 рік, коли Валлоне зіграв роль солдата у кінострічці „Гіркий рис” („Riso amaro”), яка стала класикою неореалізму.

Із 40-х і аж до 2000 року Валлоне зіграв у понад вісімдесяти кінофільмах. Серед них — справжні шедеври, номінанти і навіть переможці різноманітних кінопремій. Раф знімався разом із Софі Лорен, Сьюзен Серендон, Мартіном Шинном, Майклом Кейном, із Люком Бессоном входив до журі численних кінофестивалів. Серед ролей актора-футболіста — люди античних часів та воїни, історичні персонажі та мафіозі. Футболістів, наскільки мені відомо, він так і не грав.

ночі”, „Католики”, „Пограбування по-італійськи”, „Час помирати” і навіть третя частина „Хрещеного батька”.

Останнім для Валлоне став телефільм „Vino santo” 2000 року. 2002 року у віці 86 років він помер у Римі. З 1952 року й до останніх днів життя Раф прожив із дружиною, актрисою Еленою Варці, з якою познайомився на зйомках. Його двоє дітей — Елеонора та Саверіо — також стали акторами.

Про життя Валлоне можна дізнатися з його автобіографії „Алфавіт пам'яті”. Про Валлоне-актора розкажуть його фільми. А про Валлоне-футболіста? Залишимо оцінку цього гравця туринським історикам. А от те, що видатний актор Валлоне входить до кола слави „Торіно”, — безсумнівно. У Італії, де футбол — національне уподобання всього народу, навіть в акторах сцени можна побачити акторів футболу.

Артур ВАЛЕРКО.

